

Инвестициихэр Экономикэм Ихэхъоныгъэ ылъапсэх

Шъолтырым иэкономикэ хэхъоныгъэхэр ышынхэмкІэ, цыфхэм псэукІэ амалэу яІэхэр нахьышу хъунхэмкІэ джырэ уахътэм анахь мэхъянэшхо зиІэхэм инвестицие-хэр ашцыщых. Аужырэ ильэсхэр пиштэмэ, мы лъэныкъомкІэ республикэм щызэшуа-хыгъэр бэ.

Адыгэ Республикаэм и Лы-шъхъэу Къумпыл Мурат пшъе-рыльеу къыгъэуцугъэм диштэу инвестицииехэр нахьыбэ шы-гъэнхэм, тиэкономикэ мылтыкъынхэзильхъэ зыштоигъо ин-весторхэм зэрифэшьуашэу юф адэшшэгъэнм, административ-нэ ыкы нэмыкы пэрыюхъухэр щымынхэм республикэм и Правительствэ ынаалэ тет. Шъа-чэ, Санкт-Петербург, нэмыкы чыпшэхэм ащызэхащэрэ экономическе форумхэм республи-кэр чанэу ахэлажь, проек-тэу къыгъэхъязыржэрэ инвес-торхэм зэрашшогъяшшэгъонхэм ишыхъятау сомэ миллиард пчагъяа зытефэрэ зээзгыны-гъэхэм aklatхэ. Ахэм ащызы-бэхэр щынэнгъэм щыпхыры-щыгъэхэ хъугъэ, джырэ уахь-тэм агъэцаклэхэрэри щылэх.

Мы ильээсүм имээзигбүү иизэ-
фэхүүсыжьхэр штэмэ, инвес-
тицихиэм яхахьохэр процен-
ти 113,8-м е сомэ миллиард
12,6-м күнхягъ. 2017-рэ ильэ-
сүмкэ инвестицихиэр зэкэм-
ки сомэ миллиард 16,8-рэ
фэдиз хүннэу ары зэрагъэ-
нэфагъэр. Предприятие зэхаг-
ъэм итхын (регистрации)
ыкылт псууальэр ашынымкэ
ийзин ятыгъэним, электриче-
скэ сетьхэм запашлэним, нэ-
мыкхэм уахътэу апэлхүйэрэр
хэвшыкылтуу нахь маклэ хүүгъэ.
Аш мэхъянэшко ил, сыда пюмэ
шьольтырым къихъэрэ инвес-
торым апэдэдэ гъецэктэлж хэ-
бзэ къулукъухэм тоф зэра-
лишэн ынгэцкышицы инфра-

структурэ зэтгээлсүхьагьэ щылэнэр ары анахьэу ынааэ сунтирилсанэр

— Экономикэм хэхъоныг эхэр ышынхэм фэлоры-шэрэ инвестиционнэ проект-хэр щылэнгээм щылхыры-щыгъэнхэм тыпиль. Инвесторхэм альэнэйкъокэ тывзэ-lyхыгь, аш даклоу республи-кэм игъэцэктэй хэбзэ күл-лыкъухэмрэ бизнесынмрэ яз-пхыныгъэ гъэлтигээнным мэхъянэшхо етэты. Джащ фэ-дэу «зы шъхъянгъупчээкэ» заджэхэрэ шыкэм кытырэ амалхэм яшуагьэктэй инвес-тиционнэ проектхэр нахь псынкэу, пэриюху щымыгээ

Адыгэ Республикаэм и Лышъхъэу КъумпIыл Мурат пишьэрыйлъэу къыгъэуцугъэм диштэу инвестициехэр нахыбыэ шIыгъэнхэм, тиэкономикэ мыльку къыхэзылъхъэ зышIоигъю инвесторхэм зэрифашъуашэу Иоф адэшигъэным, административнэ ыкIи нэмыхI пэрыохъухэр щымыИэнхэм республикэм и Правительствэ ынаIэ тем.

*гъэцэклиагъэхэ мэхъух, — elo
Къумпъыл Мурат.*

Предпринимательствэм Іэпь-
Іэгъу фэхъугъэным фытегъэ-
псыхъягъэу промышленностым
хахъончгъахэр нышчнхам и

хэхбоны вэхэр ыштынхэм и
Фонд Адыгейм щызэхашга. Аш
илювшэн анахьду зэпхыгтэй
урыкы пшъерьль шъхьеаю илэр
мы отраслэм зыкъегъяэтыгъэ

нымкіе федеральнэ бюджеттым ыкы унәе инвесторхәм ямыльку кызыләкәгъезхъезынрары. Сомә миллион 20-м ехүзьтифэрэ инвестиционнэ проектхәу, Ioвшілпіе чыпіи 5-м нахъ мымакіеу кызылыхъезхъезынр кызыдыхъельтыатғақхәм рес-

*ышъхъэу КъумпIыл Му-
уцугъэм диштэу инвес-
тъэнхэм, тиэкономикэ
ышIоигъо инвесторхэм
шIэгъэным, администра-
эрьioxхъухэр ѢымыIэн-
вительствэ ынаIэ тем.*

публикации в газете «Кыргызстан» и на телеканале «Кыргызстан».

ЭР

гъэцкялагъэ зыхууклэ, юфшлэпэ чылакхэр кыззэ-
lyутхыштых, хэбзэлах тедзэхэр бюджетым къихъащых,
социальнэ ыклы инженернэ
инфраструктурэм хэхъонтыгъэхэр ышыщтых, — къи-
хигъэштиг АР-м и Лышьхъэ.
Джащ фэдэу мы ильэсийм-
каа гүхэлжээч шынхэм ашы-

ары тызыщи гугхэрэр. Артилэубытылэу бизнес сообществэм зэпхыныгъэу дытилэр тапэкли дгээлтэним тыпильшицт. Ашкэ мэхъянэшко зилагъэр Мьеекуулэ апэрэу Ѣызэхэтщэгъэ Дунэе инвестиционнэ форумэу «Инвестин Адыгэя» зыфиорэр арь. Республиker непэ зэрэлтльэгъурэр, тапэклэ ар зыфэдэнэу тызыфаер кыдгурыюнымкэ, анахъэу тыналэ зытедгъэтын фэе лъэнныкьюхэр гъэнэфэгъэнхэмкэ, инвесторхэм юф зэрэдэтшэн фаер зэхэфыгъэнхэмкэ форумым

кізгүй таңбасынан көрсөткөнде, бул аның тарихи мәдениеттік мұнай-жынысынан көрсетілген. Аның мемлекеттік маңызынан көрсеткіштік мәннен көрсетілген. Аның мемлекеттік маңызынан көрсеткіштік мәннен көрсетілген.

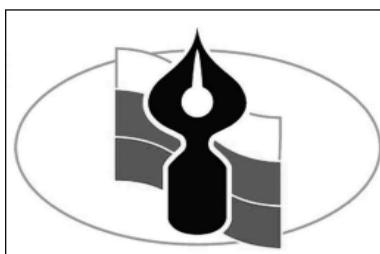
ныр пшъэрыйль шъхъял. Регионарныр ыпэкіе лъыкъотэнымкэ документ шъхъялэу Ѣылэр регионарным социальна-экономическэ хэжъоныгъэхэр ышынхэмкэ и Стратегий ары.

— Инвесторхэм зэлхүгэйзүүк иштэгээний арьс.

Джыре дунаир шптэмэ, инвестициежэр экономикм ихэхьоныгээ ылтапсэу зэрэштихэм щеч хэлтээл. Инвестициежэр бэу зыхальхээр шольлырым е кэралтыгъом хэхьоныгъэхэр ышынхэ, социальнэ мэхьянэ зилэ проектхэр ыки программмэхэр щылэнгээм щылхырищүнхэ, цыфхэм щылеклэпсэукэ амалеу ялэхэр нахьышу ышынхэ ельзкы. Үвшээклэ кызыэрэштигъагаа, аужирэ ильэсчэм мы лэнэнкъом-кэ Адьгейим щызлешуахыгъэр бэ. Республиким ипащэ кызыэригъянафэрэмкэ, гъэхъягаа, ялэхэм къащымыуцуухэу үпэекэ льыкъотэнхэ, тиэкономикэ къыхальхээр мылькум хагъэхьон гухэл щыл. 2017-рэ ильэсым ыкэм АР-м и Къэралтыгъо Совет — Хасэм изэхэсигыу щылгээм АР-м и Лышьхъэ къышыгушыгээ инвеститиежэм афгэхъягыгъэ джэпсалэ къышыгы, аш пшъэрэлт шхъялахэр ыки ведомствэхэм анахьаа аналэ зытырагъэтин фэе лъянчыжхэр къышиганз

— Аужырэ ильэсчэр штэмэ, республикэм къыхальхъэгъэ инвестициехэм янахыбэр бизнес цыкъум ыкын гурьтыйн япхыгъ. Мы предпринимательхэр ары анахь чанэу тоф зышэхэрэр, ахэр фээ лъэнэхъохэр къышигъянэфагъэх. Ахэр гъяцкялагъэхэ зыхъуклэ, тофхэм язытет бэкэ нахышү зэрэхъущтим, экономикэм амалзу Ѣекільхэм зэрхэхъоштим щеч хэллэп.

ЩЫЛЭ МАЗЭМ И 13-Р —

ЛъЭПКЪЫМ ИШЫІЭНЫГЪЭ ИГҮҮНДЖ

Урысые печатым и Мафэ щылэ мазэм и 13-м хагъэунэфыкы. Джаш фэдэ мафэр ары 1703-рэ ильэсэм Апэрэ Петр иунашьоклэ апэрэ гъэзетэу «Ведомости» зыфиорэр кызыдэкыгъагъэр. Ащ Московскэ Къэралыгъом щыхуугъэ-щышлагъэхэр кыышхаутыгъагъэх. 1914-рэ ильэсэм кыдагъэкыре гъэзетхэмрэ журналхэмрэ япчагъэ мини 3-м ехъугъагъ.

Революцием ыуж урысые печатым и Мафэ жъоныгъуаклэм и 5-м, советскэ гъэзет шъхалыу «Правдэр» апэрэу кызыдэкырадзэгъэ мафэм, ахъыжыгъагъ. Хэтуныр Урысыем зыщырагъэхъэгъэ мафэм, щылэ мазэм и 13-м, мэфэкыр кызыдэкылахъажыгъагъэр 1991-рэ ильэсэр ары, ащ фэгъэхыгъеу Урысые Федерацием и Апшэрэ Совет и Президиум унашьоштэгъагъ.

Джырэ лъэхъаным тикъера-лыгъо кыышыдэкыре гъэзетхэмрэ журналхэмрэ мин пчагъэм

нэсы. Мы мэфэкыр зыхэдгъе-унэфыкырэр мыгъе ильэс 27-рэ мэхъу. Гъэзетхэмрэ журналхэмрэ Урысыем бээ зэфэш-

листхэм, радиом ыкли телевидением я Мафэкэ яджэх. Аужырэ ильэсхэм ахэм Ин-

гублагь. Ахэм гупчэ гъэзетхэм ямызакъо, шольырхэм кыащихаутыхэрэри ахэтих.

Адыгэ Республика мыйдэлэ-фыбээкэ кыышыдэкыре гъэзетэу «Адыгэ макъэр» тильэп-къэгъухэм нахь апэблагь. Ар кыыхауты зыхуугъэм кыщегъэжъагъэу иредакторыгъэхэр тигуу къэдгъэкылжыных: Кіэрэшэ Тембот, Хъаткъо Ахъмэд, Лъебыщэ Хъазиз, Барцо Хъарун, Шэртэнэ Хъамед, Андирхье Джантэмэр, Мэрэтыкъо Рэмэзан, Хъакіэмиз Биболэт, Къу-

«Адыгэ макъэр» лъэпкъ журналистиким лъапсэ фэхъугъ.

хъафи 102-кэ кыышыдэкыых. Къэбарлыгъээс амалхэм иоф аышышиштэрэ специалистхэм мэфеки шъхалыгъафуу профессиональнэ мэфекихэри ялх, ахэм прессэм, журна-

тернетым и Мафи къахэхуагъ. 2015-рэ ильэсэм кыщегъэжъагъэу Урысыем Федерацием и Правительствэ ахъщэ шуухафтынхэр ильэсэм ыклем анахь гъэзет дэгүхэм аритэу

гублагь. Ахэм гупчэ гъэзетхэм ямызакъо, шольырхэм кыащихаутыхэрэри ахэтих.

екъо Асфар, Бэгъушъэ Азэмэт, Платыкъо Аспълан. Джырэ уахтэ гъэзетым пэшэнэгъэ дызезыхъэрэд Дэрбэ Тимур.

Ильэс эзэшхъафхэм «Адыгэ макъэм» ипэшагъэх Мишурин Казбек, Хъэтэнэ Абдул, Хъуажъ Мыхъамодэ, Цуамыкъо Хисэ, Шэуджэн Нинэ.

Адыгабзээкэ кыыдэкыре ти-гъэзет сыйдигуу лъэпкъым ишылахкэ игъунджаагъ. Обществэм хъуягъэ-шагъэу кыыхъухъехэрээр цыиф жууцэхэм альгъэ-лэххээ кыыхъыгъ. Мыщ тоф юф юфызагъэхэм ашыщыбэ тхакло, шэнгээлэлжэх, политик хъуягъэх. Мы мафэхэм зиоф фэшынпъехэу, иэпэлэсэнэгъэ ин зыхэлхэр ащ щэлажъэх. Ныбыжыкъэхэу зисэнхэхт шуу зылгэгъухъэрэд ахэм чанэу альэкло.

«Адыгэ макъэр» лъэпкъ журналистиким лъапсэ фэхъугъ. Ар тхъамафэм тфэ кыыдэкы. Лъэпсэшү ил, 1923-рэ ильэсэм кыщегъэжъагъэуу лъэпкъыр щэлэфээкэ ащ ипкъео ютышт. Гъэзетым инэклюбгъохэм лъэпкъым кыныгъоу зэпичигъэри хэхъонгыгъэу ышыгъэри къалатэх. Гъогу кыыхъэ, гъогу гъэшэгъон кыкыгъуагъэу ар урысые печатым и Мафэ пэгъокы.

ШЬАУКЬО Аслынгуаш.

Сыдигъуи ящыкъэгъэшт

Цыфхэм игъом къэбар шылыкъэр алтыгъээсэгъэнымкэ, ахэр зыгъэгумэ-къирэ иофыгъохэм язэхэфынкэ, дуне-ееплъыкэ тэрээ ялэхъуанымкэ журналистихэм мэхъанэшхо ял. Гъэзетхэм, журналхэм, Интернетем, телевизорынкэ къатырэ къэбархэм яшыагъэкэ дунаим техъухъэрэд цыфхэм альээси.

Тхъапэм тет апэрэ къэбархэр кызыдэкылахъажыгъафуу үүж ильэс 315-рэ тешлэгъ, мы лъэныкъомкэ непэ зэхъокынын-тэшхохэр зэрэхъугъэхэр тинэрлыгъэу.

Гъэзетхэм обществэм мэхъанэшхо щырял, япчагъагъи ренэу хэхъо. Ахэр лъэхъаным ишылэкэ-псэукэ илотакло, тарихым иухъумакло.

Цыф цэргигохэм яеплъык

Адыгэим инароднэ сурэтышэу, ювелирэу ЕУТЫХ Ace Урысые печатым и Мафэ ехъулэу журналистихэм къафэгушуагъ. Гъэзетхэм мэхъанэшхо зэрэйр ащ игуущиэ кыышыгъэшт.

— Гухэклэ нахь мышлэми, цыфхэр тхъильхэм нахь маклэу яджэхэ хъуягъ. Ау гъэзетхэр ашыгъупшэхэ хъуштэп. Сэ шыхъэклэ гъэзетхэм шыгъэ гъэ-нэфагъэ къахъэу сэлъйтэ ыкли уахътэ сиэ зыхъукэ ахэм сяджэнэр сиклас. Республика гъэзетхэр «Адыгэ макъэр» «Советскэ Адыгэимэр» сиунэ ильых. Адыгэим хэхъонгыгъэшюу ышыгъэрэд ахэм янэклубгъохэм арысэлтэгъо ыкли аш лъешэу сэгэгушо.

Непэрэ щылаклэр зэрээхъокырэм диштэу гъэзетхэри зэхъокынхэ фаеу сэлъйтэ. Ныбжыкъэхэм ашыгъешэгъон-нэу, ахэр еджэнхэм пае шылаклэ зэфэшхъафхэр журналистихэм агъэфедэн, екlopéklэ зэмэлэхуягъохэр къахъынхэ фае. Непэрэ спльэгъурэ гъэзетхэр мыгъешэгъонхэу clorep, ау ахэм джырэ щылаклэм дырагъэштэн фае. Журналистихэм япрофессиональнэ мэфеклэ къэблагъэрэмкэ сафэгушо сшо-игъу. Ялофшэн гуахъо хагъуатэу, якъэлэмийтэ мүүцэкоу, гъэхъагъэхэр ялхэу пэсунхэу афэсэло.

ПЭНЭШҮУ Аскэрбай, гуманитар ушэтнынхэмкэ Адыгэ республикэ институтын ипащэ игуадз:

— Гъэзетхэм, журналхэм мэхъанэин ялэхъуатэ, сыда пломэ дунаим техъухъэрэд зэхэугуфыкыгъэу, анализ хэлээу цыфхэм альгъээсэ. Мыщ тоф юф юфызагъэхэрэм пшээдэкыжь ин ахъы. Ахэм къэбархэр къатхырэм елтыгъ обществэм шошлэу илэхъуатыр. Аш къыхэклэ ятхыгъэ шылыкъагъэхэр ялхэу афэсэло.

Гъэзетхэр лъэпкъым итархъ щыщых. Мыхэм яджэхэрэр ахъяэу зытыхъуухъэрэр ежхэр зыгъэгумэхъихэрэл пъэнхъохэр ары. Сишлэхкэ, Адыгэим ит къуаджэхэм ашыгъухэрэм, іэкъыб къэралхэм арыс тильэпкъэгъэхэм, ткъош Республикахэм яшылэкэ-псэукэ нахь зыфдгъазэмэ, гъэзетеджэ-

хэм ашыгъешэгъонышт.

Журналистихэм ямэфеклэ мафэу къэблагъэрэмкэ сафэгушо сшоигъу, пасуунгыгъэ пытэ ялэу, зэгурлынгъэ азывагу ильху, ягъэхъагъэхэм ахагъэхъонэу афэсэло.

Республикэм юфызагъэхэрэр гъэзетхэм яджэхэ?

НЭХЭЕ Нуриет:

— Синьбжыкъэлгүм кыщегъэжъагъэу гъэзетхэр сиклас, сяджэ. Республика кыышыдагъэхъэрэм анэмийкэу «ЗОЖ» зыфилорэр, хатэм тэрэзэу узэрэдэлжъэштэй фэгъэхыгъэ журналхэр сиунэ ильых. Лъэпкъ гъэзетэу Республика кыышыдэкырэр кысэтхыкы, аш тоф юф юфызагъэхэрэр альэ-куацлэхэмкэ къэсэшэгъэхъынхэ. Журналистихэм еж тхэклэгъэ шэнэфагъэ ил. Статьям уеджэ зыхъукэ, ар зытыхъэр къэшэш. Ямэфеклэ мафэу къэблагъэрэмкэ сиугу къыздэлэу сафэгушо. Тофу ашээрэр пынгэл, ау ээрифэшуашуэу зэрагъэцаклэрэр тинэрлыгъэу. Тагэлкын тхыгъэ гъэшэгъонхэмкэ тагэгүүшюу, ялофшэн гуахъо хагъуатээ лэжъэнхэу афэсэло.

Адыгэ къэралыгъо университетын щеджэрэ ныбжыкъэхэм ашыщхэу гүүчилэгъэу тызфэхъуагъэхэм гъэзетым елтыгъэрэдээ.

— Шылыкъэу поштмэ, гъэзетхэм тээвэрэдэжагъэр бэшлагъэ, — ягуушигъэхэмкэ къыддэгүүш. — Нахьбээрэмкэ Интернетем къэбархэрэл къихъэхэрэм тяджэ, ахэм яшуагъэхъэрэм республикэм ихъухъэрэм тищыгъуаз. Гъэзетыр къитхыкын, ар къытлээсээфэ тэжэжхынэр ишцүкэгъэжъэл. Ар тарихым къызэрэхэнэжъырэр къыдгурээ, ау тэркэ нахь іэшлэхыр къыхэтэхы.

Непэрэ мафэм Интернетыр цыфхэм жууцэхэу къазэрэхэхъагъэм даклоу зэкэми сайтхэр ялэхъуагъ. Джаш фэдэу гъэзетхэм кыащихаутырэ къэбархэр кызэрэгэхъажырэ официалын сайтхэр щылэх. Урысыем юфызагъэхэрэм ахъяэу амал ял. Джаш фэдэу Тыркум юфызагъэхэрэдээ Хъажкукъо Сэмихъ ихэку кыышыдэкыре гъэзетыр кыылэхъэрэми, «Адыгэ макъэм» исайт ехъэ ыкли Адыгэим икъэбархэм защегъэгъуазэ.

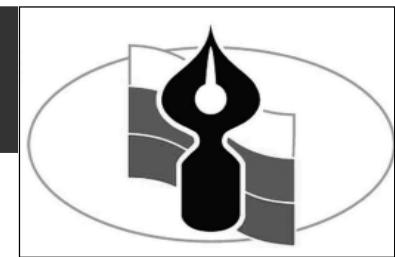
— Адыгэ Хасэм гъэзетыр чэлъ, ау аш ренэу сиылон слъэкырэл. Сиркэ нахь іэшлэх сайтам сихъаныш, седжэныр, — кытфуутатэ «Адыгэ макъэм» иныбджэгъо Хъажкукъо Сэмихъ. — Си-

нэдэлжъээсээ сцымыгъупшэнхэмкэ, си-хэку къихъухъэрэм сынгыгъозэнхэмкэ лъэпкъ гъэзетыр іэпүгэгъу къысфэхъу. Ашкэ ар къыдээзигъэхъирэм ыкли тоф юф юфызагъэхэрэм сазэрафэрэзэр сиугышыгъэштэй шылыгъу.

Гъонэжжыкъо Сэтэнай.

УРЫСЫЕ ПЕЧАТЫМ И МАФ

«Гъэзетеджэм пай Ioф зыклатшIэрэр»

Мыекуапэ иадминистраие игъэзетэу
«Майкопские новости» зыфиорэр цыфхэм
анах агу рихъэу заджэхэрэ гъэзетхэм ашыщ.

Аш ишыхат гъэзетым ити-
раж минибл зэрэхъурэр. Гъэ-
зетеджэм зэралтыэрэмкээ,
ар уччэжэгъу дэгъо я!, зы-
гъэгумэкъирэ Ioфыгъохэм язэ-
шлохынки йэпийэгъу афэхъу.

Гъэзетым ильэси 4 хуугъеу
иредактор шхъяа аш ыпэкээ
«Советскэ Адыгейим» иредак-
тор шхъяаагъу Валерий Кон-
дратенкэр. Урысые печатым
и Мафэ къэммысызэ ар гущы-
иэгъу тшыгъе.

— Непэ узипэш гъэз-
тим уагъэкъоным
ыпэкээ ильэсыбэрэ апэ
«Адыгейскэ правдэм»,
етланэ «Советская
Адыгея» хъужьыгъэм
ушылжъагъ. Республи-
кэ гъэзетэу тхъамафэм
тфэ къыдэкъирэмрэ къэ-
лэ гъэзетэу щэ къыдэ-
къирэмрэ уряпшэнэ
зэфэдэп ныла?

— Шылпкъэр поштмэ, а зы
Ioфшэнэры ары тшэрэр. Гъэ-
зетэр щэ нахьыбэ къызэрэдэ-
мыкъирэм ар нахь гъэшэгъон,
нахь дэгъу тшынымкээ амал
къытеты. Сэ сицыхэ тель жур-
налистым исэнхъят шу ылъэ-
гъоу, гукэ матхэмэ, гъэзет-
еджэхэм псынкъеу къызэрэ-
шэштэм, итхыгъэхэмкээ цыф-
хэм ишуагъе зэраригъэштэм.
Зисэнхъят шу зылъэгъоу, нахь
гъэшэгъонэу тхэрэм гъэзет-
еджабэ иэшт. Гъэзетеджэхэм
апай Ioф зыклатшIэрэр.

— Цыфхэр гъэзетым
къыфатхэх?

— Республикэ гъэзетэу Ioф
зыклатшIагъэм нахьыбэ пись-
мэ къыукаштыйгъ, ахэр рес-
публикэм икууаджэхэм, икуу-
тихъем къарыкъытштыйгъэ. Мы
гъэзетым цыфхэр нахьыбэрэм-
кэ къычэхъэх е телефонкэ
къитеох.

— Непэ къэбар
къякъуапIэу щыэр зэр-
бэр къызыдэллыгъткээ,
гъэзетхэр щыгъэзиягъэ
хъунхэм ишынагъо о
зэхапшIэрба?

— Ошла гу зылъистагъэр?
Мы аужыре уахътэм район ыки
къэлэ гъэзетхэм цыфхэм нахь
зызерафагъазэрэр ары. Дуна-
им, хэгъэгум ашыхъурэр къа-

— Валер, Краснодар
укушыхъугъ, уще-
джаагъ, унагъо
шишишагъ, журналисти-
кэм пчыштэжэ сэнхъя-
тим уфеджагъ — упро-
фессиональнэ футболис-
тыгъ. Ау уицыИныгъэ
гъогу журналистикэм
ильягъо утырищаагъ, аш
пытэу ухигъэуцаагъ...

— Ары, сицыхэ бжыкъэм
профессиональнэ футболым
сыптыгъ, Краснодар икоманд-
дэу «Кубань», Ростов икоманд-
дэу СК «Ростов» зыфиохэрэм,
етланэ Мыекуапэ икоманддэу

сүхэт зэхъум, «Адыгейскэ прав-
дэм» иредактор шхъяаэу Хри-
стофор Баладжиян гу къыс-
лыти, нэуасы тызэфхъуягъагъ.
Пшэрыль къысфишэу спортым
ехыллагъэу гъэзетым къэст-
хъхэу хъуягъе. Етланэ республи-
клик гъэзетым Ioф щысшэнэу
сүкъиштагъ. Къэбархэмкээ от-
делым, спортым сифэгъэзагъу
бэрэ Ioф щысшлагъ, етланэ от-
делым ипащэу силяжъагъ. Аш
ыуж гъэзетым сирисобкорэу
Краснодар сицыхагъ. Баладжи-
ян шу къызэдхъумэ шоигъоу
бэрэ зишуаагъе къысэкыгъэ
цыф, сифэрэз.

— Журналист пэпчъ зы
льэнэйкъ горэм нахь
фэлазэу матхэ. Аш
укушыкъырыкъызэ
къэпшон хъумэ, о
уиIoфшIэхэм ашышэу
хэт сицым нахь тегъэн-
сихъагъ, нэбгырэ
тхъаш тхэу уиэр?

— Тиколлектив нэбгырэ 18

Политическэ щыла-
кэм ехъыллагъэу къэ-
пшон хъумэ, Саша Да-
нильченкэр аш нахь
фэлаз, хэшыкъ фырил,
нэосабэ Парламентым,
министэрхэм я Кабинет
нэмыхк ведомствэхэм
ащыри.

Ульяна Рагулинам
социальнэ Ioфыгъохэм
— ЖКХ-м, ТОС-хэм,
чыпээ зыгъэорышэжы-
пшэхэм яIoфхэм яхы-
ллагъэу къетхы. Сергей
Бойкэр мэкъумэц Io-
фыгъохэм афэгъэзагъ,
материал куухэр, дэгъу-
хэр къегъэхъазырх.

Ау журналист пэпчъ зым зыр
зэблихъун ыльэкээ щыт.

Ыпшэкээ къызэрэштэгъуягъу,
угукэ уфэмьеу гъэзетэр пшын
пльэкъыштэп. Узэрекуалэрэм
елъытыгъ материальр зэрэ-
хъуштэр. О пшомыгъэшэгъоныр
гъэзетеджэм шоигъэшэгъоныр
штэп. Аш фэдэу материалу
мыхъугъэу сплытэрэр авторым

«Зэкъошныгъэм» сахэтэгъ, си-
шыпкъэу футболым сицыхэгъ. Ау
къасломэ шоигъу футбо-

Зисэнхъят шу зылъэгъоу,
нахь гъэшэгъонэу тхэрэм
гъэзетеджабэ иэшт.

ищтэгъэу, «Сэ бэ сицыхагъэп,
анах дэгъур ары сицыхагъэп»
(мэшхы сицыхагъэп). О ууупчэ
ехыллагъэу къэпшон хъумэ,
сигуадзэу Вера Корниенкэм
культурэм, искуствэм хэшы-
кышко афырил, нэосабэ ил,
цихъэ къифашы. Аш имэхъанэ
гъэнэфагъэ. Мы лъэнэйкъом
нэмыхк фээгъазэмэ, аш зэрит-
хъштэм фэдэу ымышышунки
мэхъу.

Ioф къыдишшэжынэу естыж
зыхъукэе сеупчы зыкъимышы-
шшугъэмкээ, ишхъякэе, иуна-
гъюкэ зыгорэм гъэгумэкъимэ.
Аш фэдэу зыгъэгумэкъирэр
къысиомэ, Ioфым хэкъипэ къы-
зэрэфдэгъотыщтагъэр гуры-
сэгъяо.

Зэдэгүшшэгъум изыфэгъэ-
хъазырн мэхъанэшо етэти.
Цыфым удэгүшшэнэм ыпэкээ
аш ехыллагъэу бэ зэбгэшшэн,
Ioфыгъоу узыфиукиэрэм дэгъоу
зыщыгъэгъозэн фае.

— УиIoфшIэгъухэм яма-
териалхэм уамыгъэрэз-
мэ, сидэущтэу ар пла-
неркэм щяпшIора?

— Дэгъур ары планеркэм
щялорэр. Сызымыгъэрэзагъэм

Дунаим, хэгъэгум
ащыхъурэр къафэ-
зыотэнэу щыэр
бэ, ау районым,
къалэм ашыхъурэр
зэрагъотэштэр
район ыки къэлэ
гъэзетхэр арых.

шхъафэу сицыхыиэ, е ика-
бинет сэжло, е къесэгъэблагъэ.

— ПшьэшытIу уиI.
ЗэцыкIухэм сиц ахэм
яПощтгыгъ, хэт фэдэ
хъунхэу уфэягъ?

— Тэ тунаагъо спортивнэ
унэгъуягъ. Сэ сицуболистыгъ,
сицыхэгъусэ атлетикэ псынкъэ-
мкээ тренерыгъ, типшэштэу
спортымен дэгъуягъ. ЦыкIухэ
зэхъум, сэнхъатэу къыхахы-
штэмкээ тэ тишшош апэдгъо-
хыгъэп. Тлумы спорты и
Институту Краснодар дэтыр къа-
хуягъ, ильэс 40-м ехъуягъэх,
уналохэр ялх, пшьэштгытури
футболистхэм адэкIуягъэх.

— Мыекуапэ оркэ
сиц?

— Мыекуапэ сицыхыи-
хъумэ, ар сигүпсэ чыпэ.
1974-рэ ильэсэм къыщгээ-
жъягъэу сицэпсэу. Краснодар
спкы къыщыхъугъ, Мыекуапэ
спсэ къыщыхъугъ, сльэ си-
щытеуягъ. Мыр сиц рихъы-
рэ, шу слэгъурэ къал.

— Печатым и Мафэ
ехъулIэу уисэнхъатэгъу-
хэм сиц къяпшIощ?

— Тэ, редакторхэм, зэкэми
дэгъур таизэрэшэ, таизэрэгъ-
нэбджэгъу. ТимэфэкI фэгъэ-
хыгъэу гъэзетхэм, журналхэм
ащыгъэжъэрэ тисэнхъатэгъу
сафэгушшо, шу къадэхъумэ зэ-
рэсшшоигъор ясэло.

— Тхъауегъэпсэу.
СИХЬУ Гошнагъу.

Тхактоу, драматургэу, фольклористэу Къэрдангъуш! Зэрамыку Къызыхъугъэр ильэси 100 хъугъэ

ЫПСЭ ИЛЬЭПКЬ

ХЭЛЪЫГЬ

Зэчай инкэ Тхээр къызэтэгъагь
Къэрдангъуш! Зэрамыку, ильэпкъкэ
шүүльэгъу ин илагь, ар ыпсэ щыщыгь.

Зэрэдунаеу тет адыгэхэр штэхэмэ, зикультурэ, зишэнхабзэхэр зыгъэльяп! Эхэрэм Зэрамыку ыцэ зымышаэрэ къахэкыщтэп. Акыл дахэрэ къулай инре зыкъолтыгъэ цыф, ильэс 70-м къыклоц а зэкэ ильэпкъ культурэ къиотыкыгъэним, хахо фэшыгъэним фигъэлжъагь. Мыпшыжъэу, емызэшъяэу адигэхэм яфольклор — ижыре лъэпкъ орэдхэр, шүфалохэр, хъохъухэр, гущы! Эжъхэр, тхидэжъхэр, хъишъхэр, нарт таурыхъхэр, къебархэр — къэзигъэнчэу зэхифыгь ыкы а зэкэ зые лъэпкъым ригъэгъотыжынным лъэшэу ынаа тетигь. Тхэштыгъэ, гупшысэштыгъэ, зэфэхысыж гъешэгъонхэр ахэмкэ ышыщтыгъэ, радион, сценэм яамалхэмкэ гушхъэгъомылэ иныр — фольклорыр цыфхэм алашхъэ къирильхъэштыгь.

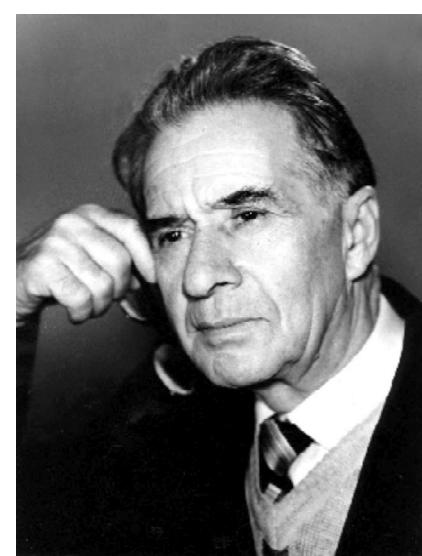
Къэрдангъуш! Зэрамыку щилэ мазэм и 10-м, 1918-рэ ильэсем къуаджэу Джанхъотыкъо (джы Урван районым, Къэбэртэе-Бэлькъар Республика имит псэуп! Псыгъансу) къышхъуяа. Къоджэ еджап! Эм ыуяа Ленинскэ Еджэп! Къэлэжъюм (къалэу Налщык) ыкы Пятигорскэ рабфакым ашеджагь. 1935-рэ ильэсем ГИТИС-м иактер Къэбэртэе студие чэхъагь. Я 3-рэ курсым къышгэжъяагьэу сталинскэ стипендier къиратыщтыгь. 1940-

рэ ильэсем Къэралыгьо театральнэ институтыр дэгүу дэдэу къуихъыгьы драматический актер сэнхъяатыр илэу Налщык къыгъэзжыгь.

1940 — 1941-рэ ильэсхэм Къэбэртэе-Бэлькъар къэралыгьо драмтеатрэм икъэбэртэе труппэ хэтэу Ioф ышагь. ГИТИС-м щеджээ иапэрэ пьесэ «Къаншъэубыйрэ Гошгэгъымрэ» зыфиорэр ытхыгь. Ашкэ 1940-рэ ильэсем Къэбэртэе драмтеатрэм иапэрэ театрэ къэгъэлэгъон къызэуихыгьагь. Пьесэмкэ Зэрамыку къиратыгъэ

Зэрамыку фольклор-этнографический экспедициихэм ахэлажь-щыгь, нарт эпосыр, ижыре Къэбэртэе орэдхэр, таурыхъхэр, хырыхъхъэхэр, гущы! Эжъхэр, ушъийхэр, гущы! ё щэриохэр тхыжыгъэнхэм иахышишко ахильхъагь.

гонорарыр, драматург ныбжынкээм танхэм яшынкээ фондэу эзахаацэм аригъэхъяагь. 1941 — 1945-рэ ильэсхэм Хэгъэту эзошхом Зэрамыку хэтигь, десантникидээм хэфэгъагь, къышаалягь. Псэемыблэжъигъэу къыгъэлэгъуяагьэм тын лъаплэхэр къык! элъыкъуа-

пъэх — Хэгъэту эзошхом иорденэу а I-рэ шуашэр зиэр, медальхэр.

Зэо ужым, 1946 — 1949-рэ ильэсхэм, Къэбэртэе драмтеатрэм иактерэу Ioф ышагь.

ритыгь: къэлэцыкъухэм апае рассказхэр, лъэпкъ пышсэхэу еже Зэрамыку нэмькэ теплэгъэпсыкэ, къетыкэ зыфишыгъэхэр къыхеутых. Ахэм ашыцхэр еджэн программхэм ахагъэхъяагь, адигэ гупшысакэ еджэктэо цыкъухэм агъотынмкэ ахэм яшуагь къекуягь, мэхъанэу яэри къеъхырэп.

1949-рэ ильэсем къышыублагъэу 2003-м нэс Къэбэртэе-Бэлькъар Республика шлэнгъэхэмкэ иуштэктэо институт фольклорымрэ литературамрэкэ иотдел инаучнэ Ioфышиэу ар ѿтыгь. Зэрамыку фольклор-этнографический экспедициихэм ахэлажь-щыгь, нарт эпосыр, ижыре къэбэртэе орэдхэр, таурыхъхэр, хырыхъхъэхэр, гущы! Эжъхэр, ушъийхэр, гущы! ё щэриохэр тхыжыгъэнхэм иахышишко ахильхъагь. Зэльаш! ё шлэнгъэлэхъэу A. Алым ыкы A. Хъэдэгъял! ягъусэу академический тхыгъэу «Нарты. Адигский героический эпос» ыкы томиту хырэе сборнику «Адигский фольклор» (1963-рэ, 1968-рэ ильэсхэм) зыфиохэрэм Ioф адишигь.

Къэрдангъуш! Зэрамыку адигэ лъэпкъым ыльялсан — иискусствэ, икультурэ къеухумэгъэнимкэ къогъанэ илагь. Ижыре адигэ орэд къэуяк! къызэтегъэнэгъэнимкэ аш Ioфышишко фызеш! окыгь. Я 50-рэ ильэсхэм лъэпкъ материалихэр угъоижъигъэнхэм ыкы ахэмкэе сборникхэр къидэгъэкигъэнхэм ишыпкъэу аплыгь. «Адигэ Ioфыиатэхэр» (1969) тхылтилту хыуо къидэгъэ. Адигэ жэрэо творчествэм ижанрэхэр зэкэ къызэлъаутытэу ахэр гъэпсигъяагь. Адигэ гущы! Эжъхэр, хырыхъхъэхэр дэтхэу (гүсэ илэу) томиту къыхиутигь. Адигэ ордыхъхэр зидэт сборникхэм ягъэхъазырни ыпшэе ифагь.

Зэрэдунаеу тет адигэхэр штэхэмэ, зикультурэ, зишэнхабзэхэр зыгъэльяп! Эхэрэм Зэрамыку ыц! ё зымыш! ёрэ Къахэкыщтэп.

Ахэр Мыеекуапэ, Налщык, Москва къащыхаутыгъэх.

Зэрамыку зышэхэрэм къышэрэлтэжъырэмкэ, мэкье дахэ илагь, лъэпкъ мэкъамхэр, орэдхэр, гузэхш! ё мэкье гохькэ зэрэк! йыригъэштыгъэхэр ашыгъупшэрэп.

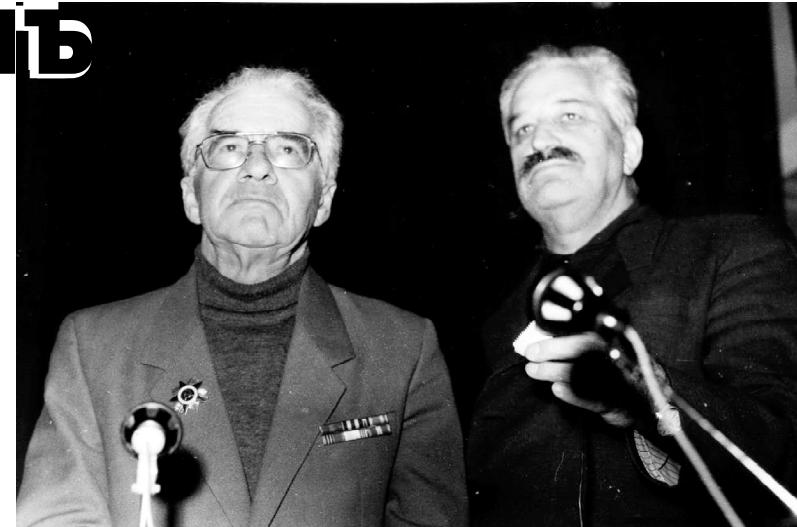
1964-рэ ильэсем къышыублагъэу СССР-м итхакохэм я Союз хетыгь. Итворчествэ адигэ чыгэжэй шыпкъэу, къутэмабэу зэбгырыкыгь, лъэпсэ пытэ ыгъотыгь. Лъэпкъ мэкъэмэ! Іэмэ-псымхэмкэ гъэзэгъэу Зэрамыку Ioфыиагъэхэр илагь, ахэр том заулэу къидэгъяагь. Къэлэу къэплон хуумэ, аш иакыл, игупшиш, ишлэнгъэ шлоу, нэфниу, лъэпкъым хигъахьоу къак! къигъэхэр бэдэд, псынк! ё мычъакъом фэд итворчествэ, ишынгъэ ё шлэнгъэк! ё блэгъагь.

Къэрдангъуш! Зэрамыку Къэбэртэе-Бэлькъарым ыкы Адигеим искуствхэмкэ язаслучжэнэ Ioфыиашху, КъБР-м инароднэ артист. А зэк! ими акынжъыр адигэ лъэпкъым ныбжырэу Зэрамыку ыгу зэрильштыр ары.

Ильэс 91-м итэу тыгъэгъазэм и 25-м, 2008-рэ ильэсем идунай ыхъожьыгь. Лъэуж нэф къыгъенагь.

МАМЫРЫКЬО
Нуриет.

Адыгэ культурэм ипхъонтэдэл!

пасэу, къэлэ дэдэу езыгъэжъэгъэ Зэрамыку чыфэ къитефагъэу зыошьун адигэ уашьомрэ чыльэмэрэ азыфагу къыдэбгъотэнэптын.

гъуш! тамыгъэр ательышь, альэпкъ тамыгъэр зыхэбгъэкок! ён ёш! ёп. Ар зиер Зэрамыку! Шлэнгъэлэжъым зэфихыссыжыгъэ къэбарыжъ-

хэр, ордыхъхэр бэдэд. Ахэр адигэ культурэм ипхъонтэдэль мыкодыжынэу егъаш! ём тилъэпкъ къыдек! ёштыгь. Ахэр адигэ ордыхъхэр охъ-

хэр, ордыхъхэр бэдэд. Ахэр

адигэ ордыхъхэр бэдэд. Ахэр

ПшIэнкIэ гъешIегъоны

Педагог

Педагогыр хэмьтэу урок щылэн ылъэкъищтэп. «Педагог» (paidaqtos) зыфиорэ гүшүйэр урмынбзэм къыхэ-кыгь, аш къикырэр «сабыир зылтызыщ». Ижырэ Грецием педагогкIэ алтытэштигъэхэр унелутхэр ары, ахэм къелэццыкхэр еджаплэм ашшыгъэх ыклы еджэнэр зэрэгэцакIэрэм лъыпльэштыгъэх.

Каникулхэр

Гүшүлэу «каникула» (canicula) зыфиорэр латинибзэм щыщ, аш къикырэр «собачка». Ижырэ римлянхэр жъогъобинэу Большой Пес зыфиорэм ианах жъогъо шлэтэу хэтын Сириускэ еджа-тэх. Ижырэ Рим гэмэфэ уахтэм мы жъогъобынхэм хэтыг ыклы имафэхэр жъорхь дэдэштигъэх. Аш къыхекIеу зэкэ а шъолтырим итыгъэ къалехэм яеджаклохэм гъемафэм зарагъэгъэсэфыщтыгь. Джары къэххукIеу илэр тикиэсэ урыс гүшүлэу «каникулы» (зыгъэпсэфыгьо мафхэр) зыфаорэм.

Лев ТОЛСТОЙ

КЪУЕКЬО Налбый

Осыц

Ошьогум щэбыбы, щесы Осыцэр шъабэу мэссыы.

Къат шункыимэ апхырэссыкы, Жыы ӏелхэр къизэрэнэхых.

«Гүсэ къытфэхь! — пшэс шункыимэ Къырало аш, жыы псынкIэмэ. —

Тысакъеу удгъэссыын, Дунай хышхомэ уанэдгъэссын!»

Ау фаяп хышхом ос шлэтыр — Хыбееу гъогу къиням тетыр.

Чыжэе ымылоу е — чыыэ, Цыкыуми икъин ешылэ.

Къэбыбы занкIеу чыгу фыжым, Къэблагъэ зэпенэфыжъэу.

Мары — пшыгъеу ар къесы, Шъабэу-шъабэу къэттысы.

Зеушху губьом щизыбзэу, Губьюшхо мэхку фыжыбзэу,

Жыы пшыгъэми зыщаэпсэфы, Цыф гъогухэри аш егъенэфых.

Тызэдэжъугъэшх

Шхъаныгъупчашхэм дэпшиягъэ къелэццыклоу Амин ятэ pelo:

— Къех шхъаныгъупчэм, армьрмэ, укъефхынышь, птхы къипши хъущт.

— ГъэшIэгъоны... Ашыгъум махшэр аш тlo къефхыгъэн фая.

Унагьор шыгъачьэм еплы. Шхъожьыер къеупчэ:

— Мам, хета мы шыхэр зылтычэхэрэр?

— Ахэр зыми лъычхэхэрэп, тэконыгъэр къыдахынэу фаях нахь. Апэрэм шуухафтын дэгүу фашышт.

— Апэрэми? — elo къелэццыкум. — Ашыгъум сид пае адэ заулэр хуаулыу къачхэхэрэ?

**НэкIубгъор зыгъэхъазырыгъэр
МАМЫРЫКЬО Нуриет.**

Тыгъэнэбзыи

ИлъэсыкIэр — мэфэкI лъапI

2018-р — хээ гъожым и Ильэс. ИлъэсыкIэр мэфэкI лъапI, дахэ, нэфын, рэхьат ыклы тхъагьо. Цыкыли ини аш сыдигуу ашыуабэ дашIеу ежэх. Аш уегъэгушо, уегъэгүгье.

2018-р гупсэфыныгъэм, зэфагъэм, ныбджэгъуныгъэм, зэгурьоныгъэм яохтэштэу ары зэральтыэрэр. Аш ельтыгъеу, хэгъэгүхэм, цыф жъугъэхэм азыфагу зэгурьо-зэрэлтытэ аш къиритхъаштэу ары. Анахь мэхъанэ зилэштыр тофир бъешшуныр, аш уфэшыпкъэнэр ыклы гухахь хэбгүүтэу гъэпсыгъэшнэр ары.

МэфэкIым инэшэнэ шхъалэх гуклэгъур, гупыкыр, халэнгъэр, зэрэгшэшо-зэрэлтыэр. Анахьэу хэти фэсакъеу ынаалэ атэригъэтын фаяе сабийхэм ыклы нэжь-лужхэм.

ИлъэсыкIэмкIэ шлоу пшээрэр ухэтми пфэбагьоу алтытэ. Ары аш хэти зыкыифэнэгушор, зыкыифечэфыр ыклы зыкыифхэалэлэр.

2018-р илъэсыкIэр къихагь ыклы тихэгъэгушхуу зэрэ Урысые фэдэу ти Адыгэ Республики дахэу ар ашхагъэунэфыкыигь. 2018-р анахь гум кынэжыщт илъэс мафэ, илъэс дэрмэн, илъэс хъяр тфеш! Тыдэрэ чынналы хэтрэ цыф лъепкыи мамырныгъэрэ рэхьатныгъэрэкэ щымыхъопсэнэу, тидунэшхо гупсэфынэу, хэти псауныгъэ щымыкIэнэу, лъепкхэр ыклы унагъохэр Ѣынаасыпышонхэу, илъэсыкIэр мэфэкI хъяр тфеш!!

Хъэмрэ тыгъужъимрэ

Баснэ

Хээр чеу лъапсэм илъэу чыыештыгь. Тыгъужъыр къызечьалээм, хъэр къэуцыгь. Гүлэу хъэр аш ельээгү: «А тыгъужь! Джыдэдээм сымышхыгү, сывод дэд. Плалье къысэти, сывзиэм шлэхэу джэгү ялэнэу Ѣытышь, джащыгъум сэри сагъэтхъэшт, пшэри сыхъущт. Аш ыуж сыпшхымэ оркэ нахышыу».

Хъэм къыриуагъэм тыгъужъыр едээгү, ышхыгъэп. Ятлонэрэу тыгъужъыр хъэм дэжь къызэком, хъэр унашхъэм тельтигь.

Тыгъужъыр еупчыгь: «Сыд, узиэмэ джэгү ялгъя?»

Хъэм къыриожьыгь: «Къыосыонэр ары, тыгъужь, джы чеу лъапсэм сильэу укъызысихыллэрэм, сывзиэм джэгү ешыфэ уемыж».

ХадэпчэмыIумрэ бгъашхъомрэ

ХадэпчэмыIур бгъашхъом ельээгү быбыним фигъесэнэу. Бгъашхъом къыфидагъэп, къыриуагь быбынэу къымыхъугъэм быбыкIэ ебгъэшIэн умыльэкIыщтэу. Ау хадэпчэмыIур аш едэунэу фэягъэп.

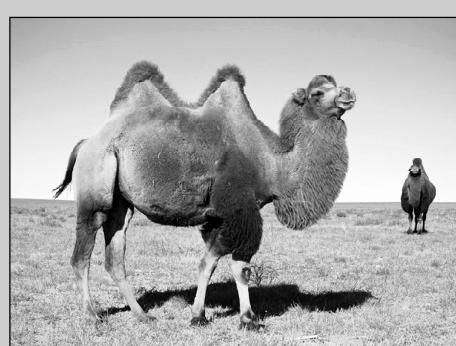
Лъеуапэ зэххэ, бгъашхъор къешхуу, ылъажбхэхэмкIэ ылэти, лъагэу диххыягь. «Джы быбы» ылуу къызетупшым, мыжъомэ къахафи, зэильтыгь.

Тызэдэжъугъэшх

Шхъаныгъупчашхэм дэпшиягъэ къелэццыклоу Амин ятэ pelo:

— Къех шхъаныгъупчэм, армьрмэ, укъефхынышь, птхы къипши хъущт.

— ГъэшIэгъоны... Ашыгъум махшэр аш тlo къефхыгъэн фая.

УРЫМ-РИМ БЭНАКІЭР

Дэгъоу зэхащэрэм уклегъэгушу

Адыгэ республикэ спорт Унэшхоу «Ошьутенэм» шы-
мэфэкшом фэд. Кыблэ шольырым урым-рим
бэнакіэмкэ изэнэкъоку щизэхащаг. 2001 — 2003-рэ
ильэсхэм къэхъугъэ Калэхэм яЭпэЭсэнгъэ алтыр-
гүм кыщагъэльягъо.

«Ошьутенэм» аужыре шыкіэ-
шүхэм адиштэрэ спорту Унэшхо
зэтгээпсыхъаг. Дзюдомкэ, сам-
бэмкэ, волейболымкэ, баскет-
болымкэ, гандболымкэ, нэмых-
эмки спорту зэнэкъокуухэр щэ-
клох. Псауныгъэр зыгъэпти зы-
шоийгохэм апае спорту псауна-
льяхэр чагъеуцуагъэх.

Унэшхо дах, — кытигуагъ
Урсысем изаслуженнэ трене-
рэу, Кыблэм урым-рим бэнак-
іэмкэ ихэшыпыкыгъэ команда
итренер шхъаалу Арменак Гайбарян, — «Ошьутенэм» иша-
щу Джармэко Юсыф. Спортым
ипуныгъэ мэхъанэ зыкъегъэлэ-
тыгъенымкэ Адыгэим юфыгъуа-
бэ зэрэшагъэцакіэрэ, урым-рим
бэнакіэм пыщагъэхэм япчагъэ-
хэшпышкілэу зэрэххэхъуагъэр зэ-
кэми хагъунэфыкыгъ.

Тэхъутэмыкъое районным кыкыгъэх
тиренери 5 тыхьюу ныбжыкіэхэр тэгъасэх, — зэдэгү-
шыгъэль лягъэгкүатэ Ахмэд Гаджимуратовын
районным кыкыгъэх. Асэкъал Рустам Кошхъэблэ районным
шапыгъ, Яблоновске щэпсэу, тренер-кілэгъядж. Олимпиадэ
джэгунхэу Рио-де-Жанейро щы-
кыгъагъэхэм ахэлжагъаг. Медаль
кыдимыгъэхэм, нарт шаом
тигъегушуагъ.

— Тренери 5 тыхьюу ныбжыкіэхэр тэгъасэх, — зэдэгү-
шыгъэль лягъэгкүатэ Ахмэд Гаджимуратовын, Асэкъал Рустам, Цэгъюшу Адамэ. — Федерацаем ишащу Кадэ Руст-
лан зэхэшэн юфхэмкэ Испы-
гъу кытфэхъу. Районным иэ-
шхъяэтхэм яшуагъекэ куад-
жэхэм урым-рим бэнакіэм зыгъесалыгъэхэр кыащизэутхыгъэх.

Япчагъэ макэ

Бжыхъэкъоежым, Адыгэякэм, Бжыхъэкъоякэм, Инэм ныбжы-

Зэхэзыщагъэр
ыкыи кыдэзы-
гъэкъирэр:

Адыгэ Республикэм
льэпкэ Иофхэмкэ,
Иэкыб къэралхэм ашы
псэурэ тильэпкэгъу-
хэм адыгялээ зэппхын-
гъэхэмкэ ыкыи къэ-
бар жыгъэхэм иамал-
хэмкэ и Комитет
Адресир: ур. Кре-
стянскэр, 236

зэлүкіагъэхэр, упчэжъэгъу зэрэ-
зэфхъухэрэр ары.

— Кырым, Севастополь, Краснодар краим, Кылымыкым, Волгоград, Ростов, Астрахань хэхүхэм, Адыгэ Республикэм ябэнаклохэр зэлүкіэгъухэм ахэлжагъэх, — кытигуагъу зэнэкъо-
къум исудья шхъаалу Цэгъюшу Сэфэрбий. — Зэхэшаклохэм та-
фраз, бэнеплэ алтырэгъухэр, нэ-
рэльгэгъу Испыгъухэр дэгъоу зэгъефагъэх, судьяхэр ясэнхьят
феджагъэх.

Тэхъутэмыкъое районным кыкыгъэх

Тиреспублике ыцфекэ бэнэрэ
купым хэтхэр Тэхъутэмыкъое
районным кыкыгъэх. Асэкъал
Рустам Кошхъэблэ районным
шапыгъ, Яблоновске щэпсэу,
тренер-кілэгъядж. Олимпиадэ
джэгунхэу Рио-де-Жанейро щы-
кыгъагъэхэм ахэлжагъаг. Медаль
кыдимыгъэхэм, нарт шаом
тигъегушуагъ.

— Тренери 5 тыхьюу ныбжыкіэхэр тэгъасэх, — зэдэгү-
шыгъэль лягъэгкүатэ Ахмэд Гаджимуратовын
непэ Адыгэим щагъасэх. Калэхэр
ныбжыкіэх, гуэтныгъэ ин
ахэль, ясенаущыгъэ кызэуахын
амалышуухэр ялэх. Кылымыкым, Волгоград хэкум,
Краснодар краим, Адыгэим, фэшхъафхэм ябэнаклохэм талы-
пльагъ. Алтырэгъум зытхъэхэ-
кэ, куаччимэрэ күлайнагъэм-
рэ зэгъусэхэу мебанэх. Зэнэ-
къокъур дээюу зэхашагъэш, узы-
кігушуун пльэкъицтэу пльэгъурэр
макэл. Адыгэ Республикэр спортым
ышцэрилу, зэнэкъо-
къухэм щизэхащэхэ-
рэм янеуширэ мафэ
нахышу хүүшт.

Кэхэм ялэпэлсэнгъэ ашыха-
гъахьо. Цэгъюшу Сэфэрбийрэ
Ахмэд Гаджимуратовынрэ зэ-
рэхагъеунэфыкыгъеу, урым-рим
бэнакіэм зыгъесалы Адыгэим
итирэлэх. Мыекъуалэ, Адыгэ-
къалэ, районхэм янъижыкіэхэр
спорту льэпкын нахышу щы-
гъэзэгъэнхэ фау альяте.

Самбэмкэ, дзюдомкэ апарэ
секциехэр Адыгэим кызызыщы-
зэуаххэм, спорту псеольэшхо-
хэр тиагъэхэр. Бэнеплэ алтырэ-
гъу шыабхэр афикущыгъэх. Нэпкын
уарзэр тыратакъозэ бэнэгъухэр зэхашщыгъэх. Мэ-
шалах. Джыре уахтэ Адыгэ-
им хэхъоньгъе инхэр ышыгъэх.
Спорту псеульэхэр, тренерхэр
республике илэх, урым-рим
бэнакіэм зиушъомбгүйтэу тэ-
гъэх.

Тагъэгугъэ

Ялэпэлсэнгъэ къахэцых
тибэнаклохэм Александэр Селез-
невыр, Антон Осиповыр, Кы-
элкүүтэко Дамир, Даниил Че-
совскэр, Шоумыз Юрэ, Кыэл-
күүтэко Адамэ, Кыкыл Джам-
богат.

— Олимпиадэ джэгунхэм ахэ-
лэжээн зыльэкыицтэу бэнаклохэр
непэ Адыгэим щагъасэх. Калэхэр
ныбжыкіэх, гуэтныгъэ ин
ахэль, ясенаущыгъэ кызэуахын
амалышуухэр ялэх. Кылымыкым, Волгоград хэкум,
Краснодар краим, Адыгэим, фэшхъафхэм ябэнаклохэм талы-
пльагъ. Алтырэгъум зытхъэхэ-
кэ, куаччимэрэ күлайнагъэм-
рэ зэгъусэхэу мебанэх. Зэнэ-
къокъур дээюу зэхашагъэш, узы-
кігушуун пльэкъицтэу пльэгъурэр
макэл. Адыгэ Республикэр спортым
ышцэрилу, зэнэкъо-
къухэм щизэхащэхэ-
рэм янеуширэ мафэ
нахышу хүүшт.

ЕМТЫЙЛ Нурбай.

Сурэтхэм арьт-
хэр: А. Гайбарян
ыкыи Ю. Джар-
мэко; А. Гаджимуратовыр,
Р. Кыадэр,
С. Цэгъюшур,
Р. Асэкъалэр,
А. Цэгъюшур;
зэлүкіэгъухэм
япчагъэх; бэнаплэм
щизээнэкъокъух.

Редакциер
зыдэшыэр:

385000,
къ. Мыекъуалэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:

приемнэр:

52-16-79,

Редакцием авторхэм
къайхыэр А4-кіэ
заджэхэр тхахэу
зипчагъэкэ 5-м
емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэльэу, шрифтыр 12-м
нахь цыкунэу щытэп.

Мы шапхъэхэм ади-
мыштэрэ тхыгъэхэр
редакцием зэкегъэлжых.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зышаушыхыты-
гъэр:

Урсыс Федерацием
хэутын Иофхэмкэ,
телефоникэтын-
хэмкэ ыкыи зэльы-
Иэсикэ амалхэмкэ
и Министерствэ
и Төмүр-Кавказ
Чыпэгээйоры-
шап, зэрэушыхы-
тыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зышаушыхытырэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуалэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкіэмкіи
пчагъээр

5012

Индексхэр

52161

52162

Зак. 19

Хэутын узцы-
кэлтхэнэу щыт уахтэр
Сыхытэр
18.00

Зышыкэлтхэгъэх
уахтэр
Сыхытэр
18.00

Редактор
шхъялэр
Дэрэ Т. И.

Редактор шхъялэр
игуадзэр
Мэшлээко С. А.

Пшээдэжыкъ
зыхыырэ секретарыр

Жакімымкъ
А. З.